

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยถิ่นใต้

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ที่ที่พูดในมาเลเซียกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดในประเทศไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดกลุ่มภาษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

๑. การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น
 ๒. การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยถิ่นใต้
๑. การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น

ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ระบบเสียง คำ การเรียงลำดับของคำและความหมายของคำบางคำระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น จะเห็นได้ว่าภาษาไทยไทบุรีกับภาษาไทยปะลิสมีลักษณะเหล่านี้คล้ายคลึงกันมาก และแตกต่างจากภาษาไทยกฉัน ดังนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ก. ลักษณะที่คล้ายคลึงกันทางด้านระบบเสียง สรุปได้ดังนี้
 ๑. สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยไทบุรีและปะลิสคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ดังกล่าวนี้แตกต่างจากภาษาไทยกฉัน

ถ้าสังเกตจากแผนผังแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ ในภาษาไทย ๓ ถิ่น (ดูแผนผัง ๒ หน้า ๖๑ แผนผัง ๓ หน้า ๖๔ และแผนผัง ๔ หน้า ๘๔) จะเห็นได้ว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยไทบุรีและปะลิสคล้ายคลึงกันมาก ทำให้การบรรยายสัทลักษณะของวรรณยุกต์ของคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ (ดูตาราง ๔ หน้า ๘๓ ประกอบ) ซึ่งมีอยู่จำนวน ๒๐ คำตรงกันถึง ๑๐ คำ และคล้ายคลึงกันอีก ๓ คำ ส่วนในภาษาไทยกฉันจะแตกต่างกันออกไปดังนี้

๑.๑ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ตรงกัน มีดังนี้

คำ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
ข้า	กลาง-ระดับ [33]	สูง-เลื่อนลง [43]	สูง-เลื่อนลง [43]
ปี	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
ป่า	สูง-ระดับ [44]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
ปีด	ต่ำ-ตก [21]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]
อายุ	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
อ่าน	สูง-ระดับ [44]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
ฮับ	ต่ำ-ตก [21]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]
คา	ต่ำ-ระดับ [22]	กลาง-เลื่อนลง [32]	กลาง-เลื่อนลง [32]
คำ	ต่ำ-เลื่อนลง [21]	ต่ำ-ระดับ [22]	ต่ำ-ระดับ [22]
ค้า	กลาง-ตก [32]	ต่ำ-เลื่อนลง [21]	ต่ำ-เลื่อนลง [21]

สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าในภาษาไทยไทรบุรีและปะลิส

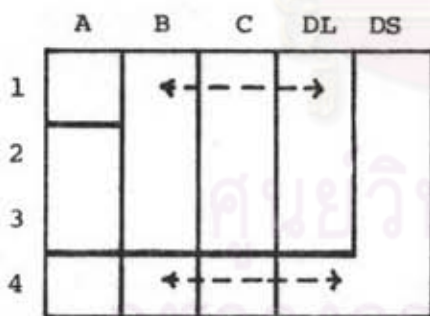
ตรงกัน และแตกต่างจากภาษาไทยกลันตัน

๑.๒ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่คล้ายกัน มีดังนี้

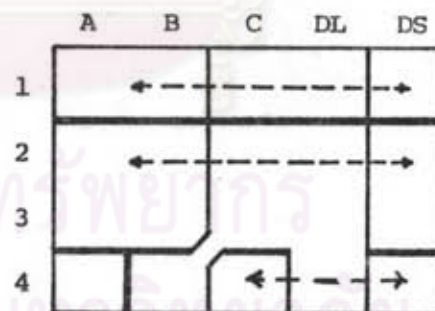
คำ	กลันตัน	โทรบุรี	ปะลิส
ขา	ต่ำ-ขึ้น [24]	สูง-ขึ้น-ตก [453]	สูง-ระดับ (ตกตอนท้าย) [443]
ซัด	ต่ำ-ตก [21]	สูง-ขึ้น [45]	สูง-ระดับ [44]
คาด	ต่ำ-เลื่อนลง [21]	ต่ำ-ระดับ (ขึ้นตอนท้าย) [223]	ต่ำ-ระดับ [22]

๒. รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์

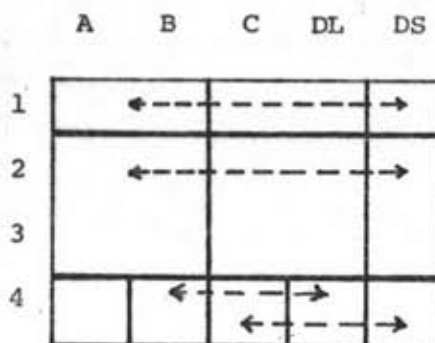
รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยโทรบุรีและปะลิสมีลักษณะคล้ายกัน และแตกต่างจากภาษาไทยกลันตันอย่างเห็นได้ชัดดังนี้

กลันตัน

โทรบุรี

ปะลิส

เมื่อพิจารณาการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยทโรบุรีและปะลิส จะสังเกตเห็นลักษณะที่เหมือนกันดังนี้

- (๑) การแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A1,B1,C1,DL1 และ DS1 กับ A2,B2,C2,DL2 และ DS2 ตามลำดับ
- (๒) การแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A3,B3,C3 และ DS3 กับ A4,B4,C4 และ DS4 ตามลำดับ
- (๓) การแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง B กับ C และ DL กับ DS

และถ้าจะพิจารณาในแง่ของการรวมเสียง จะพบว่า ในภาษาไทยทโรบุรีและปะลิสมีการรวมเสียงเหมือนกันคือ

- ก. การรวมเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A1 กับ B1
- ข. การรวมเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง C1 กับ DL1
- ค. การรวมเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A2,A3 กับ B2,B3 ตามลำดับ
- ง. การรวมเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง C2,DL2 กับ C3,DL3 ตามลำดับ

๓. ระบบพยัญชนะ

ผลการวิจัยพบว่า ภาษาไทยทโรบุรีและปะลิสมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะ ๒๔ หน่วย ตรงกันคือ /p,ph,b,t,th,d,dh,k,kh,g,ʔ,c,ch,s,h,m,n,กั,ฏ,จึ,l,r,w,ʔj,j/ และเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยกanton พบว่า ทั้ง ๒ พื้นมีหน่วยเสียงพยัญชนะน้อยกว่าภาษาไทยกanton ๑ หน่วย คือ /f/ ซึ่งทั้ง ๒ พื้นจะเป็นพยัญชนะควบกล้ำ khw-

๔. การเลือกใช้พยัญชนะที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ พื้น จะเห็นว่า ภาษาไทยทโรบุรีและปะลิสจะเลือกใช้พยัญชนะเหมือนกัน ส่วนในภาษาไทยกantonจะแตกต่างออกไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างคำ	กลั่นตัน	โทรपुरีและปะลิส
<u>พยัญชนะต้น</u>		
ฐบ	ทฺ-	c-
ว่าว, วั	ฏ-	w-
ฝ	f-	khw-
ผิน	f-	kh-
เรียก	r-	j-
กวัท (นก-)	khw-	w-
<u>พยัญชนะท้าย</u>		
เพ็ญ	-n	-ŋ
เขย่ง	-ŋ	-k

๔. การเลือกใช้สระที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ที่น จะเห็นว่า ภาษาไทยโทรपुरีและปะลิส จะเลือกใช้สระเหมือนกัน ส่วนในภาษาไทยกลั่นตันจะแตกต่างออกไปดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างคำ	กลั่นตัน	โทรपुरีและปะลิส
เบ่ง	e	ɛ
หยุด	u	ɨ
สี่, ซี	i	e:
สิ้น	ɨ:	o:

ตัวอย่างคำ	กลันตัน	ไทบุรีและปะลิส
สิก (ลาสิกขาบท)	i	ɨ
นิ้ว	i:	i
ไก่อ	a:	a
ลุง	u:	u
ยวง (-ขนุน)	ua	u

ข. ลักษณะที่คล้ายคลึงกันทางด้านคำ

๑. โครงสร้างของคำในภาษาไทยไทบุรีและปะลิสเหมือนกันเป็นส่วนมาก และลักษณะดังกล่าวนี้แตกต่างจากภาษาไทยกลันตัน ลักษณะแตกต่างที่เห็นได้ชัดคือ คำในภาษาไทยไทบุรีและปะลิสเป็นคำพยางค์เดียว แต่ในภาษาไทยกลันตันจะเป็นคำ ๒ พยางค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลันตัน	ไทบุรีและปะลิส	ความหมาย
ปยาม	ยาม	เวลา
ปักค	กัก	เครื่องมือจับปลาชนิดอวน
คีควัน	ควัน	รีบเร่ง, รวดเร็ว
กีออก	ออก	ทิศตะวันออก
กีจาม	จาม	จาม
กีคัต	คัต	คัต

กลันตัน	ไทบุรีและปะลิส	ความหมาย
กีเหือน	เหือน	ไล่เหือน
ตีเซียด	เซียด	เซียด
ตีโศด	โศด	กระโศด
กีหนิม	หนิม	สนิม
ข่มเหง	เห็ง	ข่มเหง

๒. การใช้ศัพท์ในภาษาไทบุรีและปะลิสส่วนมากมักจะเหมือนกัน และแตกต่างจากภาษาไทยกลันตัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลันตัน	ไทบุรีและปะลิส	ความหมาย
พ่อแก่	โป	ปู่
แม่แก่	ย่า	ย่า
กือ	นาง	นาง(คำนำหน้านาม)
แม็ด, ไซ	หน่วย	ฟอง (ลักษณะนามของไซ)
ผิน	ตัว	ตัว(ลักษณะนามของเสือ)
พิคลม	โลกลม (ลูกลม)	พิคลม
ทาปาก	ย้อมปาก	ทาปาก
โตกปลำร่า (โตก=กระตอก)	คร่อมคอ	โทปลำร่า

กสันสัน	ไทรบุรีและปะลิส	ความหมาย
กีหมับ	ลิบลิว	ขมับ
คอย	ตาย	ตาย
พันไหน	พันปรีอ	อย่างไร
ชัตแรง	ชัตจน	ชัตสน
แตกยอด	แตกมุง	ผลิใบ
ไม้ค็อบ (ค็อบ=คบ)	ไม้ค้ำ	ไม้ค้ำค้ำสมาคมด้วย
ลาขำ	หมากขำ	มะหวด (ไม้ผลชนิดหนึ่ง)
หมาก	เกลีส	หมาก
พดู	เพ-ลา	พดู
ไซเรื้อ	ไซเรื้อย	ไซเรื้อรง
ฝักบัว	แลกแหวน	หมัน
โล่ง	เตียน	เตียนโล่ง
บ้าน	เหล็ม	ทื่อ เช่นมิดทื่อแล้ว

ศูนย์วิทยุวิทยากร

ศูนย์วิทยุวิทยากร

ค. ลักษณะที่คล้ายคลึงกันทางการเรียงลำดับคำ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเรียงลำดับคำ พบว่าภาษาไทยไทรบุรีและปะลิสจะเรียงลำดับคำเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ และเป็นการเรียงลำดับคำที่แตกต่างจากภาษาไทยกสันสันดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลันตัน	โทรบุรีและปะลิส	ความหมาย
เค้าจืดหัว	เขา หัว แก้ง	เขาหัวเราะแก้ง
จคนอน	นอน มาก	นอนมาก
จคเรียน	เรียน มาก	เรียนมาก
ฝกินไม่ได้	ฝ ไม่ กินได้	ฝกินไม่ได้
น้องหีบไม่ถึง	น้อง ไม่ หีบถึง	น้องหีบไม่ถึง
เขาอ่านไม่ออก	เขา ไม่ อ่านออก	เขาอ่านไม่ออก
น้ำทำไม่เป็น	น้ำ ไม่ ทำเป็น	น้ำทำไม่เป็น

ฯลฯ

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาโดยลำดับนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะคล้ายคลึงกันของภาษาไทยโทรบุรีและปะลิส และแตกต่างจากภาษาไทยกลันตัน ซึ่งทำให้เราแบ่งภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่นออกเป็น ๒ กลุ่มได้ดังนี้

- กลุ่มที่ ๑ ภาษาไทยกลันตัน
 กลุ่มที่ ๒ ภาษาไทยโทรบุรีและปะลิส

๒. การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัย ๒ กลุ่มกับภาษาไทยถิ่นใต้

ผู้วิจัยได้กล่าวถึงอุมิหลังความ เกี่ยวข้องระหว่างท้องถิ่นที่วิจัยกับหัว เมืองต่าง ๆ ในภาคใต้ของไทยมาแล้วในบทที่ ๑ (อุบทที่ ๑ ข้อ ๘ หน้า ๒๕ - ๓๔) ซึ่งอาจสรุปได้ว่า มีความเกี่ยวข้องกันทั้งทางด้านอาณาเขต ประวัติศาสตร์ และประชากร ผลสืบเนื่องมาจากความเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว น่าจะทำให้ภาษาที่ใช้เกี่ยวข้องกันด้วย และงานวิจัยนี้จะมุ่งพิจารณาว่า ภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๒ กลุ่ม คือกลุ่มกลันตัน กับกลุ่มโทรบุรีและปะลิส มีลักษณะเกี่ยวข้องกับภาษาไทยถิ่นใต้

กลุ่มใดโดยใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้แล้ว เป็นแนวทางในการพิจารณา เปรียบเทียบ

เอกสารและงานวิจัย * ที่ใช้เป็นหลัก มีดังนี้

๑. From Ancient Thai to Modern Dialects ของ เจ มาวิน บราวน์ (J. Marvin Brown)
๒. Toward a Model of Southern Thai Diglossic Speech Variation ของ ดิลเลอร์ (Anthony V.N. Diller)
๓. เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๖ อำเภอของ ชีระกันต์ ล.ทองคำและคณะ
๔. หน่วยเสียงภาษาดากไบ ของ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์
๕. ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราชของ จริญญา สมณี
๖. ลักษณะการออกเสียงของคำพูดในภาษาสงขลา ของ วิจิตร ภาณุพงศ์

เกณฑ์ที่ใช้เป็นหลักในการพิจารณา เปรียบเทียบ เพื่อจัดกลุ่มภาษา

การพิจารณาเปรียบเทียบภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยถิ่นใต้ เพื่อจัดกลุ่มภาษา จะใช้รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก และใช้เกณฑ์อื่น ๆ ประกอบอีก ๒ เรื่อง คือรูปแบบของระบบพยัญชนะ และการเลือกใช้เสียงสระในคำบางคำ ซึ่งจะได้พิจารณาเปรียบเทียบไปตามลำดับดังนี้

* อรรถาธิบายจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทที่ ๑ หน้า ๓๕ - ๔๒.

ก. รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์

๑. รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น

แผนผัง ๑๑ แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น

	A	B	C	DL	DS
1	ก	ข	ค	ด	
2	ก				
3					
4	ก	ข	ค	ด	

กลันตัน

	A	B	C	DL	DS
1	ก		ข	ค	ด
2	ก		ค	ด	ก
3					
4	ก	ข	ค		ด

ไทรบุรี

	A	B	C	DL	DS
1	ก		ข	ค	ด
2	ก		ค	ด	ก
3					
4	ก	ข	ค	ด	ก

ปะลิส

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตามแผนผัง ๑๑ จะเห็นได้ว่ารูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย ไทรบุรีและปะลิส มีลักษณะคล้ายกันมาก และแตกต่างจากรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ ในภาษาไทยกanton ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนสรุปผลการวิจัย (ดูสรุปผลการวิจัยข้อ ๑.๔)

๒. รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่นี่ย่อยกลุ่มต่าง ๆ ตามงานวิจัยของบราวน์ (J. Marvin Brown)

บราวน์ได้แบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ ออกเป็น ๒ สายคือ สายนครศรีธรรมราช และสายตากใบ

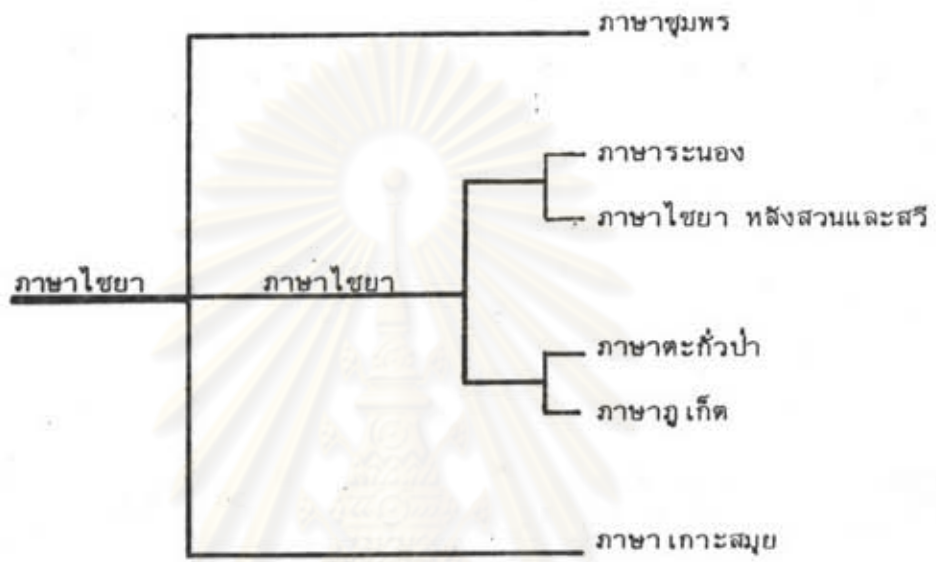
ภาษานครศรีธรรมราชมี ๒ กลุ่มคือ กลุ่มไชยา กับกลุ่มนครศรีธรรมราช ภาษากลุ่มไชยา แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มย่อย คือกลุ่มชุมพร กลุ่มไชยา และกลุ่มเกาะสมุย ภาษาทั้ง ๓ กลุ่มย่อยนี้ยังแบ่งออกไปเป็นภาษา ถิ่นย่อยได้อีกคือ ชุมพร ระนอง ไชยา ฯลฯ ตะกั่วป่า (พังงา) ภูเก็ต และเกาะสมุย (สุราษฎร์ฯ)

ภาษากลุ่มนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มย่อย คือกลุ่มนครศรีธรรมราช กับกลุ่มสงขลา ภาษาทั้ง ๒ กลุ่มย่อยนี้ยังแบ่งออกไปเป็นภาษาถิ่นย่อยได้อีก คือ กระบี่ นครศรีธรรมราช ห้วยสูง (นครฯ) ตรัง ควนขนุน (พัทลุง) หัวไทร (นครฯ) สงขลา ระโนด(สงขลา) ยะลา และสตูล

ส่วนภาษาสายตากใบนั้น บราวน์ได้แยกไว้ เป็นภาษาไทยถิ่นใต้สายหนึ่งต่างหาก การเปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้กับ ภาษาถิ่นที่วิจัย จะเปรียบเทียบไปตามลำดับสายภาษา และกลุ่มภาษาดังต่อไปนี้

๒.๑ สายภาษานครศรีธรรมราช

๒.๑.๑ กลุ่มชโยา ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มย่อยดังนี้

ภาษาไทยถิ่นใต้ สายภาษานครศรีธรรมราช กลุ่มภาษาชโยา ซึ่งบรวานได้จัดไว้
ดังแผนภูมิจ้างบนนี้ มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง ๑๒ แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ สายภาษานครศรีธรรมราช
กลุ่มไชยา

(ดัดแปลงจากบรวาน์ หน้า ๑๑๗, ๑๑๘, ๑๒๑ และ ๑๒๓)

	A	B	C	DL	DS
H	↘			↘	
M	↘		↘	↘	↘
L	↘	↘	↘	↘	↘

ชุมพร

	A	B	C	DL	DS
H	↘			↘	↘
M	↘		↘	↘	↘
L		↘	↘	↘	↘

ระนอง

	A	B	C	DL	DS
H	↘			↘	
M	↘		↘	↘	↘
L	↘	↘	↘	↘	↘

ไชยา, หลังสวนและสวี

	A	B	C	DL	DS
H	↘			↘	↘
M	↘		↘	↘	↘
L	↘	↘	↘	↘	↘

ตะกั่วป่า

	A	B	C	DL	DS
H	↘	↘	↘	↘	↘
M	↘			↘	↘
L	↘	↘	↘	↘	↘

งูเกิด

	A	B	C	DL	DS
H	↘			↘	↘
M	↘			↘	↘
L	↘	↘	↘	↘	↘

เกาะสมุย

๒.๑.๒ กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มภาษาย่อยดังนี้

ภาษาไทยถิ่นใต้ สายภาษานครศรีธรรมราช กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช ซึ่งบรรพชน
ได้จัดไว้ดังแผนภูมิข้างบนนี้ มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง ๑๓ แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ สายภาษานครศรีธรรมราช
กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช

(ดัดแปลงจากบราวน์ หน้า ๑๒๖ - ๑๒๘)

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

กระบี่

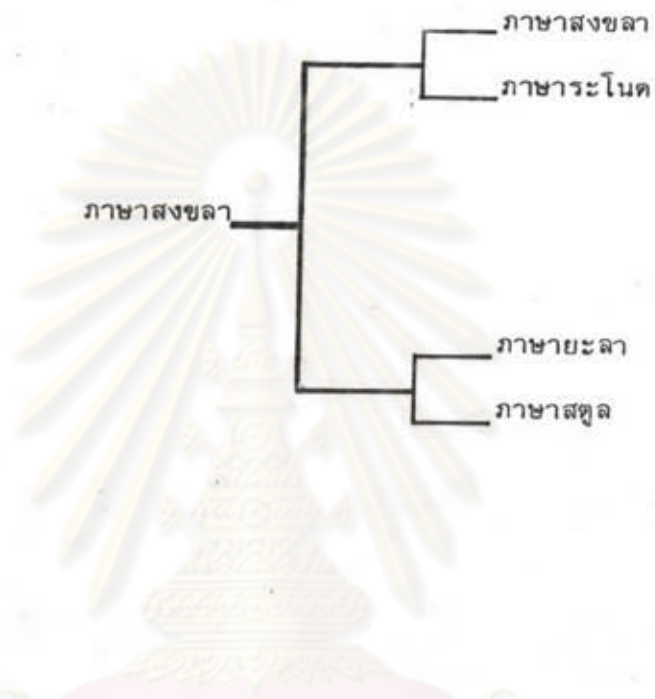
	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

หัวไทร

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

ตรัง นครา ทุ่งสง และควนขนุน

๒.๑.๓ กลุ่มภาษาสงขลา ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มภาษาย่อยดังนี้

ภาษาไทยถิ่นใต้ สายภาษานครศรีธรรมราช กลุ่มภาษาสงขลา ซึ่งบรวานันได้
จัดไว้ดังแผนภูมิข้างบนนี้ มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง ๑๔ แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วยภาษา
นครศรีธรรมราช กลุ่มภาษาสงขลา

(ดัดแปลงจากบราวน์ หน้า ๑๓๐-๑๓๑ และ ๑๓๓-๑๓๔)

	A	B	C	DL	DS
H	┌,┐		┌		┐
M	└,┘		└		┘
L	└	┘	└	┘	└

สงขลา

	A	B	C	DL	DS
H	┌,┐		┌		┐
M	└,┘		└		┘
L	└	┘	└	┘	└

ระโนด

	A	B	C	DL	DS
H	┌			┌	┐
M	└		└	└	┘
L	└	┘	└	┘	└

ยะลา

	A	B	C	DL	DS
H	┌				┘
M	└		└	└	┘
L	└	┘	└	┘	└

สตูล

๒.๒ สายภาษาดากโบ

ภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาดากโบ มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์
แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มอื่น ๆ ดังนี้

แผนผัง ๑๔ แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาดากโบ

(ดัดแปลงจาก บรรานันท์ หน้า ๑๓๕)

	A	B	C	DL	DS
H					
M	๓	๓	๓	๓	๓
L	๓	๓	๓	๓	๓

๓. รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ ถิ่นย่อยกลุ่มต่าง ๆ
ตามงานวิจัยของดิลเลอร์ (Anthony V.N. Diller) *

* Anthony V.N. Diller, "Toward a Model of Southern Thai
Diglossic Speech Variation," p. 261.

ทิลเลอร์ได้เปรียบเทียบวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษา โดยได้แบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ออกเป็น ๖ กลุ่ม คือ

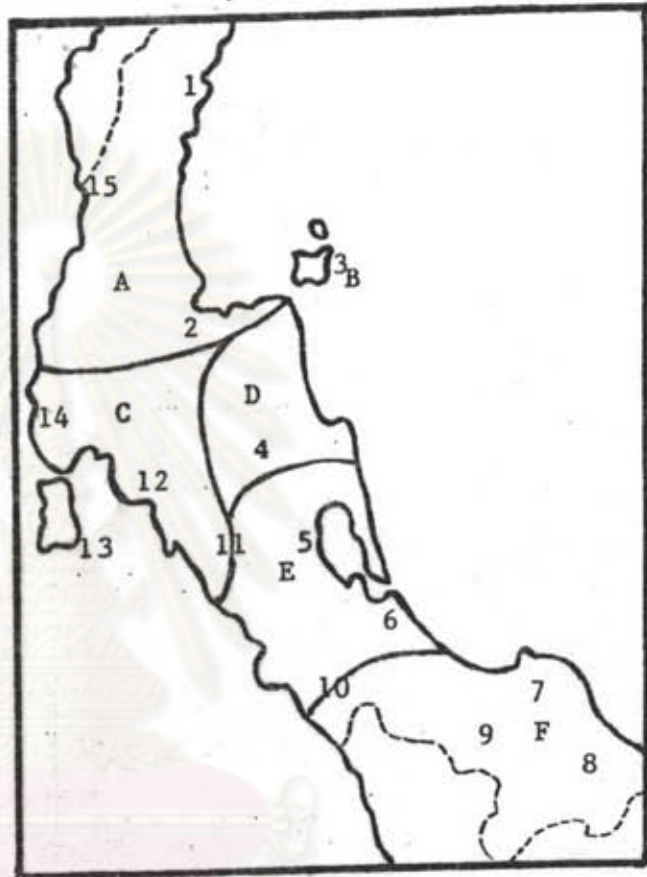
๑. กลุ่ม A ได้แก่ภาษาชุมพร ระนองและสุราษฎร์ธานี
๒. กลุ่ม B ได้แก่ภาษา เกาะสมุย
๓. กลุ่ม C ได้แก่ภาษา พังงา กระบี่ ภูเก็ตและตรังบางส่วน
๔. กลุ่ม D ได้แก่ภาษา นครศรีธรรมราช
๕. กลุ่ม E ได้แก่ภาษา พัทลุง สงขลา ตรังบางส่วน และสตูลบางส่วน
๖. กลุ่ม F ได้แก่ภาษาสตูลบางส่วน ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

การแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ของทิลเลอร์นี้ จะเน้นความสำคัญเฉพาะคำ ซึ่งมีลักษณะพยางค์เป็นคำเป็นเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ทิลเลอร์ก็ได้ใช้กล่องวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ โดยใช้ตัวย่อ "H", "M" และ "L" แทนอักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำตามลำดับ ส่วนตัวเลข "๐", "๑" และ "๒" นั้น ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนพยางค์ที่ไม่มีวรรณยุกต์ มีวรรณยุกต์เอก และมีวรรณยุกต์โท ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ ๒ แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยในภาษาไทยถิ่นใต้ตามงานวิจัยของทิลเลอร์

๑. ชุมพร
๒. สุราษฎร์ธานี
๓. เกาะสมุย
๔. นครศรีธรรมราช
๕. พัทลุง
๖. สงขลา
๗. ปัตตานี
๘. นราธิวาส
๙. ยะลา
๑๐. สตูล
๑๑. ตรัง
๑๒. กระบี่
๑๓. ภูเก็ต
๑๔. พังงา
๑๕. ระนอง

	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E	กลุ่ม F
H01	52	52	452	452	45	45
M01	231~342	231~342	342	342	34	34
LO	231	231	31	31	31	31~41
L1	23	23	23	23	23~22	22
H2	443~33	443~33	443~33	443	443	443~33
M2	443~33	23	33	33	33	21
L2	22~21	22~21	22~21	22~21	21	

(ดัดแปลงมาจากทิลเลอร์ หน้า ๒๖๑)

แผนผัง ๑๖ แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ตามงานวิจัยของทิลเลอร์

(ดัดแปลงจาก ทิลเลอร์ หน้า ๒๖๑)

กลุ่ม A

	0	1	2
H	ʌ		ɾ, ɿ
M	h, ɿ		ɾ, ɿ
L	ɿ	ɿ	ɿ, ɿ

กลุ่ม B

	0	1	2
H	ʌ		ɾ, ɿ
M	h, ɿ		ɿ
L	ɿ	ɿ	ɿ, ɿ

กลุ่ม C

	0	1	2
H		ɿ	ɾ, ɿ
M		h	ɿ
L	ɿ	ɿ	ɿ, ɿ

กลุ่ม D

	0	1	2
H		ɿ	ɾ
M		ɿ	ɿ
L	ɿ	ɿ	ɿ, ɿ

กลุ่ม E

	0	1	2
H		ɿ	ɾ, ɿ
M		ɿ	
L	ɿ	ɿ, ɿ	ɿ

กลุ่ม F

	0	1	2
H		ɿ	ɾ, ɿ
M		ɿ	ɿ, ɿ
L	ɿ, ɿ	ɿ	ɿ

๔. รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตามงานวิจัยของ ชีระพันธ์ ล.ทองคำและคณะ^๑

ชีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะได้ใช้ระบบวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งภาษาถิ่น
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๖ อำเภอ ออกเป็น ๓ กลุ่มคือ

กลุ่มที่ ๑ ได้แก่ภาษาในอำเภอ ท่าชนะ ไชยา ท่าฉาง ศิริรัฐนิคม พุนดิน เมือง
และกิ่งอำเภอเคียนซา

กลุ่มที่ ๒ ได้แก่ภาษาในอำเภอกาญจนดิษฐ์ กิ่งอำเภอคอนสัก เกาะสมุย
และกิ่งอำเภอพัง

กลุ่มที่ ๓ ได้แก่ภาษาในอำเภอนาสาร กิ่งอำเภอเวียงสระ พระแสง พนม
และกิ่งอำเภอตาขุน

ดังจะได้แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นทั้ง ๓ กลุ่มดังนี้

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชีระพันธ์ ล.ทองคำและคนอื่น ๆ, เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๖ อำเภอ, หน้า ๒๘.

แผนผัง ๑๗ แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ตามงานวิจัยของธีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ
 (ตัดแปลงจาก ธีระพันธ์ หน้า ๒๔)

	A	B	C	DL	DS
1	┌		┌	┌	
2	┐			┐	
3					
4	└	└	└		└

กลุ่มที่ ๑

(กลุ่มไชยา)

	A	B	C	DL	DS
1	┌		┌	┌	
2	┐			┐	
3					
4	└	└	└	└	└

กลุ่มที่ ๒

(กลุ่มเกาะสมุย)

	A	B	C	DL	DS
1	┌		┌	┌	
2	┐			┐	
3					
4	└	└	└	└	└

กลุ่มที่ ๓

(กลุ่มพระแสง)

๕. รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดากไบ จังหวัดนราธิวาส ตามงาน
ของวิจิตร ศรีสุวิธานนท์^๑ และธีระพันธ์ ล.ทองคำ^๒

แผนผัง ๑๘ แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาดากไบ จังหวัดนราธิวาส ตามงาน
ของวิจิตร ศรีสุวิธานนท์ และธีระพันธ์ ล.ทองคำ

	A	B	C	DL	DS
1					
2	└	└	└	└	└
3					
4	└	└	└	└	└

วรรณยุกต์ภาษาดากไบ ตำบลพร่อน
(ดัดแปลงจากวิจิตร หน้า ๑๖)

	A	B	C	DL	DS
1					
2	└	└	└	└	└
3					
4	└	└	└	└	└

วรรณยุกต์ภาษาดากไบ ตำบลเจ๊ะเท
(ดัดแปลงจาก ธีระพันธ์)

^๑ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์, หน่วยเสียงภาษาดากไบ, หน้า ๑๖.

^๒ จากข้อมูลภาคสนามของ ธีระพันธ์ ล.ทองคำ.

๖. รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช
ตามงานวิจัยของจรรยา สมนึก *

จรรยา สมนึก ได้แบ่งรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อย ซึ่งพูดกันอยู่
ใน ๑๖ อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็น ๒ รูปแบบคือ

รูปแบบที่ ๑ ได้แก่ระบบวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยในอำเภอสิชล ท่าศาลา พรหมคีรี
เมือง ปากพื้ง หัวไทร เขียวใหญ่ ชะอวด ร่อนพิบูลย์ ลานสกา หุ้งสง หุ้งใหญ่ ฉวาง พิปูน
และทั้งอำเภอนาบอน

รูปแบบที่ ๒ ได้แก่ระบบวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยในอำเภอขนอม

ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ ทั้ง ๒ รูปแบบ จะแสดงในแผนผังที่ ๑๔ ดังนี้

แผนผัง ๑๔ แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช
(ตามงานวิจัยของจรรยา สมนึก)

	A	B	C	DL	DS		A	B	C	DL	DS
1	┌		┌		┌	1	┌		┌		┌
2	└		└		└	2	┌		└		└
3						3	┌		└		└
4	┌	└	┌	└	┌	4	┌	└	┌	└	┌

รูปแบบที่ ๑

รูปแบบที่ ๒

*จรรยา สมนึก, "ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๒๔), หน้า ๔๐.

๗. รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาสงขลา ตามงานของวิจินต์ ภาณุพงศ์

วิจินต์ ภาณุพงศ์ ได้วิเคราะห์วรรณยุกต์ของคำพูดที่เป็นพยางค์เดี่ยวและเป็นพยางค์หนักในภาษาสงขลา พบว่าในภาษาสงขลา มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ๗ หน่วยคือ

- /1/ สูง-ขึ้น
- /2/ สูง-ตก
- /3/ กลาง-ระดับ
- /4/ ต่ำ-ขึ้น
- /5/ กลาง-ต่ำ
- /6/ ต่ำ-ระดับ
- /7/ ต่ำ-ตก

วรรณยุกต์ทั้ง ๗ หน่วยนี้ อาจจัดรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ได้ดังนี้

แผนผัง ๒๐ แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาสงขลา (คัดแปลงจาก วิจินต์ หน้า ๑๐๒)

	A	B	C	DL	DS
1	┌		┐		└
2	└		┌		┐
3					
4	┐	┌	└	┐	└

วิจินต์ ภาณุพงศ์, "ลักษณะการออกเสียงของคำพูดในภาษาสงขลา," ใน Tai Phonetics and Phonology, หน้า ๑๐๒.

ผลการเปรียบเทียบด้านรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กล่าวถึงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ ผู้วิจัยได้นำมา เปรียบเทียบกับรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่น สรุปผลได้ดังนี้

๑. ภาษาไทยกลันตัน มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาดากใบ และมีลักษณะแตกต่างจากรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ถิ่นอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

แผนผัง ๒๑ เปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยกลันตัน กับภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาดากใบ

	A	B	C	DL	DS
1	↘	↘	↘	↘	
2	↘				
3					
4	↘	↘	↘	↘	

ภาษาไทยกลันตัน

	A	B	C	DL	DS
H					
M	↘	↘	↘	↘	↘
L	↘	↘	↘	↘	↘

ดากใบ (บรวาน์)

	A	B	C	DL	DS
1					
2	↘	↘	↘	↘	↘
3					
4	↘	↘	↘	↘	↘

ดากใบ (วิจิตร)

	A	B	C	DL	DS
1					
2	↘	↘	↘	↘	↘
3					
4	↘	↘	↘	↘	↘

ดากใบ (ธีระพันธ์)

ตามแผนผัง ๒๑ สังเกตได้ว่า รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นต้น คล้ายกับรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มตากใบ ลักษณะที่เหมือนกันคือ การแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A3,B3,C3, และ DL3 กับ A4,B4,C4 และ DL4 ตามลำดับ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ ในภาษาไทยถิ่นต้นมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A1 กับ A2 แต่เป็นที่น่าสนใจกว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์คล้ายกันคือต่างก็เป็นเสียงขึ้น ซึ่งได้แก่ "ต่ำ-ขึ้น" และ "กลาง-ขึ้น" ตามลำดับ นอกจากนี้ลักษณะที่แตกต่างกันอีกประการหนึ่งคือ การรวมเสียงวรรณยุกต์ DL4 กับวรรณยุกต์ในแถว DS ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นตากใบ

๒. ภาษาไทยไทรบุรี มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งพูดกันอยู่ที่เกาะสมุย (บราวน์ ทิลเลอร์ ฮีระพันธ์) อำเภอกาญจนดิษฐ์ กิ่งอำเภอคอนสัก กิ่งอำเภอ พังงา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ฮีระพันธ์) และอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช (จรรยา)

จากงานวิจัยของจรรยา สมณี^๑ สรุปได้ว่า ภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครศรีธรรมราช (กลุ่ม ๒) ที่พูดกันในอำเภอขนอมนั้น มีลักษณะคล้ายกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดกันอยู่ในอำเภอคอนสัก กาญจนดิษฐ์ เกาะสมุย และกิ่งอำเภอพังงา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากอำเภอขนอมมีอาณาเขต ติดต่อกับอำเภอคอนสัก และอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับอำเภอต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้

ภาษาที่พูดกันในอำเภอต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ ตามงานวิจัยของบราวน์ อาจถือได้ว่าเป็น ภาษาเกาะสมุย ซึ่งเป็นภาษากลุ่มไชยา สายภาษานครศรีธรรมราช (ดูแผนผังแสดงภาษากลุ่มไชยา ในงานวิจัยนี้ หน้า ๓๘)

โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ ถ้าใช้รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็น เกณฑ์ อาจกล่าวได้ว่า ภาษาไทยไทรบุรีมีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ คล้ายกับภาษาเกาะสมุย ซึ่งเป็นภาษากลุ่มไชยา สายภาษานครศรีธรรมราช

^๑จรรยา สมณี, "ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช,"

ผู้วิจัยจะได้ เปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่างภาษาไทย
 ไทบุรีกับภาษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

แผนผัง ๒๒ เปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยไทบุรีกับ
 ภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาเกาะสมุย

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

ภาษาไทบุรี

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

เกาะสมุย (บราวน)

	0	1	2
H			
M			
L			

เกาะสมุย (ดิลเลอร์)

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

เกาะสมุย (ฮิระกันธ)

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

ขนอม (จริยา)

ตามแผนผัง ๒๒ จะสังเกตเห็นได้ว่า รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย ไทรบุรีคล้ายกับรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาเกาะสมุย

ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน มีดังนี้

- (๑) การแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่าง A1,B1,C1,DL1 และ DS1 กับ A2,B2, C2,DL2 และ DS2 ตามลำดับ
- (๒) การแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A3,B3 กับ A4,B4 ตามลำดับ (ยกเว้น ของทิลเลอร์ ซึ่งแตกต่างออกไป)
- (๓) การแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่าง A4 กับ B4
- (๔) การแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่าง B1,B2,B3 และ B4 กับ C1,C2,C3 และ C4 ตามลำดับ
- (๕) การแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่าง C4 กับ DL4
- (๖) การแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่าง DL4 กับ DS4 (ยกเว้นของทิลเลอร์ ซึ่งไม่ได้เสนอผลวิจัยเอาไว้)
- (๗) การแยกเสียงวรรณยุกต์ ระหว่าง DL1,DL2 และ DL3 กับ DS1,DS2 และ DS3 ตามลำดับ (ยกเว้นของธีระพันธ์ ซึ่งแตกต่างออกไป และของทิลเลอร์ ซึ่งไม่ได้เสนอผลวิจัยเอาไว้)

๓. ภาษาไทยปะลิส มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับภาษาไทยถิ่นใต้ บางกลุ่มคือ

- ๓.๑ กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช ตามงานวิจัยของบรรานัน, ทิลเลอร์และจรรยา
- ๓.๒ กลุ่มภาษาสงขลา เฉพาะกลุ่มย่อยของภาษาสงขลาและภาษาระโนด ตามงานวิจัยของบรรานัน และภาษาสงขลา ตามงานของวิจิตรพันธ์ ภาณุพงศ์
- ๓.๓ ภาษาถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่ม ๓ ได้แก่ภาษาที่พูดกันในอำเภอนาสาร กิ่งอำเภอเวียงสระ พระแสง พนม และกิ่งอำเภอตาขุน ตามงานวิจัยของธีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ

ภาษาถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่ม ๓ ที่กล่าวถึงนี้ มีลักษณะคล้ายกับ ภาษาถิ่น
จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่ม ๑ ตามงานวิจัยของจรรยา สมณีภักดิ์ ลักษณะรูปแบบการแยกเสียง
วรรณยุกต์จึงคล้ายกันมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าบริเวณพื้นที่ของอำเภอต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
กับภาษาถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่ม ๓ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชอย่าง
ใกล้ชิด กล่าวคือ

อำเภอนาสาร ติดต่อกับ อำเภอท่าศาลา

กิ่งอำเภอเวียงสระ ติดต่อกับ อำเภอฉวางและพุนนัง

อำเภอพระแสง ติดต่อกับ อำเภอทุ่งใหญ่ และฉวาง

อำเภอพนม และกิ่งอำเภอตาขุน ติดต่อกับอำเภอทุ่งใหญ่

โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวมา และเพื่อความเหมาะสมในการจัดกลุ่มภาษา ผู้วิจัย
จึงรวมภาษาถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่ม ๓ เข้าเป็นกลุ่มเดียวกับ กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช

ดังนั้น ถ้าใช้รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ อาจสรุปได้ว่า ภาษาไทย
ปะลิสเป็นภาษากลุ่มเดียวกับ กลุ่มภาษานครศรีธรรมราชและกลุ่มภาษาสงขลา

ผู้วิจัยจะได้เปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยปะลิส
กับภาษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง ๒๓ เปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยปะลิสกับภาษา
กลุ่มสงขลา

	A	B	C	DL	DS
1	┌	┌	┌	┌	┌
2	┐	┐	┐	┐	┐
3	└	└	└	└	└
4	┘	┘	┘	┘	┘

ภาษาไทยปะลิส

	A	B	C	DL	DS
H	┌,┌	┌	┌	┌	┌
M	┐,┐	┐	┐	┐	┐
L	└,└	└	└	└	└
	┘,┘	┘	┘	┘	┘

ระโนด (บราวน์)

	A	B	C	DL	DS
1	┌,┌	┌	┌	┌	┌
2	┐,┐	┐	┐	┐	┐
3	└,└	└	└	└	└
4	┘,┘	┘	┘	┘	┘

สงขลา (บราวน์)

	A	B	C	DL	DS
1	┌	┌	┌	┌	┌
2	┐	┐	┐	┐	┐
3	└	└	└	└	└
4	┘	┘	┘	┘	┘

สงขลา (วรินตัน)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง ๒๔ เปรียบเทียบรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยปะลิสกับ
ภาษากลุ่มนครศรีธรรมราช

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

ภาษาไทยปะลิส

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

หัวโทร (บรวาน)

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

กระเป๋ ตรีง นครฯ หุ่งสง ควนขนุน(บรวาน)

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

นครฯ กลุ่ม ๑ (จรียา)

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

สุราษฎร์ธานี กลุ่ม ๓
(ชระพันธุ์)

	0	1	2
H			
M			
L			

นครฯ (ดิลเลอร์)

จากแผนผัง ๒๓ และแผนผัง ๒๔ จะสังเกตเห็นว่ารูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์
ในภาษาไทยปะลิส มีลักษณะตรงกับรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษา
นครศรีธรรมราช และกลุ่มภาษาสงขลา

ผลการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น
กับภาษาไทยถิ่นใต้ อาจสรุปได้ดังนี้

๑. ภาษาไทยกลันตัน มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับภาษาไทย
ถิ่นใต้ กลุ่มภาษาดากใบ
๒. ภาษาไทยไทรบุรี มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับภาษาเกาะ
สมุย ซึ่งเป็นภาษากลุ่มชโยธา สายภาษานครศรีธรรมราช
๓. ภาษาไทยปะลิส มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับภาษากลุ่ม
นครศรีธรรมราช และกลุ่มสงขลา

ข. รูปแบบของระบบพยัญชนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับระบบพยัญชนะของภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น สามารถแบ่ง
รูปแบบของระบบพยัญชนะได้แตกต่างกันเป็น ๒ รูปแบบ คือ

๑. รูปแบบของระบบพยัญชนะที่มี /f-/ (ฝ, ฟ)
๒. รูปแบบของระบบพยัญชนะที่ไม่มี /f-/ แต่จะใช้ /khw-/ (ขว, คว) แทน

เมื่อพิจารณารูปแบบของพยัญชนะดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มภาษากลันตัน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรูปแบบของระบบพยัญชนะที่มี /f-/
 ๒. กลุ่มภาษาไทรบุรีและปะลิสซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรูปแบบของระบบพยัญชนะที่ไม่มี /f-/
- ความรู้เกี่ยวกับเรื่องระบบพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นใต้เท่าที่มีผู้ศึกษาเอาไว้

สรุปได้ ดังนี้

๑. ภาษาดากใบ (งานของวิจิตร) เป็นภาษาที่มีหน่วยเสียง /f/ อยู่ใน
ระบบพยัญชนะ
๒. ภาษานครศรีธรรมราช (งานของจริภา) เป็นภาษาที่ไม่มีหน่วยเสียง /f/
อยู่ในระบบพยัญชนะ

ดังนั้นถ้าใช้รูปแบบของระบบพยัญชนะเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการแบ่งกลุ่มภาษาที่เกี่ยวข้องกันระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กับภาษาไทยถิ่นใต้ ก็อาจสรุปได้ว่า

๑. ภาษาไทยถิ่นใต้ เป็นภาษากลุ่มเดียวกับภาษาตากใบ
๒. ภาษาไทยถิ่นเหนือ และปะลิส เป็นภาษากลุ่มเดียวกับภาษานครศรีธรรมราช

ค. การเลือกใช้เสียงสระในคำบางคำ

เสียงสระในคำบางคำที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ เป็นเสียงสระเสียงสั้น - ยาว ของสระประสม ๓ คู่ คือ

๑. เสียงสระ [aj] (ไอ, ไอ) และ [a:j] (อาย)
๒. เสียงสระ [ɪw] (อิว) และ [i:w] (อิ้ว)
๓. เสียงสระ [aw] (เอา) และ [a:w] (อาว)

เพื่อจะให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่นกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้เกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยจะได้เปรียบเทียบการเลือกใช้เสียงสระในคำบางคำ ดังนี้

๑. [aj] และ [a:j]

คำ	กลุ่มถิ่นใต้-ตากใบ ^๑	กลุ่มถิ่นเหนือ ปะลิส สงขลาและนครฯ ^๒
ไก	ka:j ² (ก้าย)	kaj ³ (ไก)
ไต	ta:j ² (ต้าย)	taj ³ (ไต)
ไข่	kha:j ² (ข้าย)	khaj ¹ (ไข่)

^๑ วิจารณ์ ศรีสุริยธรรม, หน่วยเสียงภาษาตากใบ, หน้า ๔๓-๔๔

^๒ สถาบันทักษิณคดีศึกษา, พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ ๒๕๒๕ (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๒๕)

คำ	กลุ่มกลันตัน-ตากใบ	กลุ่มไทรบุรี ปะลิส สงขลาและนครา
ไผ่	pha:j ² (ผ้าย)	phaj ¹ (ไผ่)
ใส่	Sa:j ² (ส้าย)	Saj ¹ (ใส่)
ไหม้	ma:j ² (หม้าย)	maj ¹ (ไหม้)
ใหญ่	ti:a:j ² (หย้าย)	ti:aj ¹ (ใหญ่)

๒. [iw] และ [i:w]

คำ	กลันตัน-ตากใบ	กลุ่มไทรบุรี ปะลิส กลุ่มสงขลาและกลุ่มนครา
กัว	ki:w ² (กัว)	kiw ³ (กัว)
ทิว	hi:w ¹ (ทิว)	hiw ¹ (ทิว)
สิว	Si:w ¹ (สิว)	Siw ¹ (สิว)
สัว	Si:w ² (สัว)	Siw ¹ (สัว)
หิว	hi:w ³ (หิว)	hiw ² (หิว)
นิ้ว	ni:w ⁷ (นิ้ว)	niw ⁷ (นิ้ว)

๓ [aw] และ [a:w]

คำ	กลันตัน-ตากใบ	ไทรบุรี ปะลิส กลุ่มสงขลาและกลุ่มนครา
เก่า	ka:w ² (กาว)	kaw ³ (เก่า)
เต่า	ta:w ² (ตาว)	taw ³ (เต่า)
เป่า	pa:w ² (ปาว)	paw ² (เป่า)
เช่า	kha:w ² (ข้าว)	khaw ¹ (เช่า)
เห่า	ha:w ² (หาว)	haw ¹ (เห่า)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเลือกใช้เสียงสระในคำบางคำดังกล่าว อาจสรุป
ได้ ดังนี้

๑. ภาษาไทยก้นตัน เป็นภาษากลุ่มเดียวกับภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มตากใบ
๒. ภาษาไทยไทรบุรี และปะลิส เป็นภาษากลุ่มเดียวกับภาษาไทยถิ่นใต้สาย
นครศรีธรรมราช กลุ่ม นครศรีธรรมราชและสงขลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปการเปรียบเทียบภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น กับภาษาไทยถิ่นใต้ในด้านต่าง ๆ

๑. ด้านรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ ภาษาไทยถิ่นใต้มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ คล้ายกับ
ภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มภาษาดากใบ และมีลักษณะแตกต่างจากรูปแบบของการแยกเสียง
วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ถิ่นอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

๑.๒ ภาษาไทยไทรบุรีมีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับภาษา
เกาะสมุย ซึ่งเป็นภาษากลุ่มไชยา สายภาษานครศรีธรรมราช

๑.๓ ภาษาไทยปะลิส มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับ
ภาษากลุ่มนครศรีธรรมราชและกลุ่มสงขลา

๒. ด้านรูปแบบของระบบพยัญชนะ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ภาษาไทยถิ่นใต้ มีรูปแบบของระบบพยัญชนะเหมือนกับภาษาไทยถิ่นใต้
กลุ่มดากใบ

๒.๒ ภาษาไทยไทรบุรีและปะลิสมีรูปแบบของระบบพยัญชนะ เหมือนกับ
ภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนครศรีธรรมราชและสงขลา

๓. ด้านการเลือกใช้เสียงสระในคำบางคำ สรุปได้ดังนี้

๓.๑ ภาษาไทยถิ่นใต้มีการเลือกใช้สระในคำบางคำเหมือนกับภาษาไทย
ถิ่นใต้กลุ่มดากใบ

๓.๒ ภาษาไทยไทรบุรี และปะลิสมีการเลือกใช้สระในคำบางคำ
เหมือนกับภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนครศรีธรรมราชและสงขลา

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น กับภาษาไทยถิ่นใต้ในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมา อาจสรุปความสัมพันธ์ระหว่างภาษาดังกล่าวได้ดังนี้

๑. ภาษาไทยถิ่นใต้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มตากใบ

๒. ภาษาไทยถิ่นใต้และปะลิสมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภาษาไทยถิ่นใต้

กลุ่มนครศรีธรรมราช และสงขลา

นอกจากนี้ผลพลอยได้จากการศึกษา เปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นใต้จากเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีภาษาศาสตร์เชิงปัจจุบัน เท่าที่มีผู้ศึกษาไว้ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยลำดับ จะสามารถจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ได้เป็น ๔ กลุ่มคือ

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มภาษาไชยา ได้แก่ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีดังต่อไปนี้ ไชยา ท่าชนะ ท่าฉาง ศิริรัฐนิคม พุนหิน เมือง และกิ่งอำเภอเคียนซา

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มภาษาเกาะสมุย-ขนอม ได้แก่ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีดังต่อไปนี้ เกาะสมุย กาญจนดิษฐ์ กิ่งอำเภอดอนสัก และกิ่งอำเภอพังรวมทั้งภาษาไทยถิ่นใต้ (เฉพาะในเรื่องวรรณยุกต์) ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มนครศรีธรรมราช-สงขลา ได้แก่ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังต่อไปนี้ พระแสง นาสาร พนม กิ่งอำเภอเวียงสระ และกิ่งอำเภอตาขุน

ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช (ยกเว้นอำเภอขนอม)

ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสงขลา

รวมทั้งภาษาไทยถิ่นใต้และปะลิส ประเทศมาเลเซีย

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มตากใบ ได้แก่ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดนราธิวาส ดังต่อไปนี้ ตากใบ เมือง (บางตำบล) สุโหงป่าตี สุโหงโก-ลก และอำเภอแว้ง (บางตำบล)

ภาษาที่พูดกันอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดปัตตานี ดังต่อไปนี้ สายบุรี (บางตำบล) ยะหริ่ง ปะนาเรและมายอ

รวมทั้งภาษาไทยถิ่นใต้ ประเทศมาเลเซีย